

SCIENTIFIC NAME:

Castanopsis namdinhensis

Hickel & A. Camus

ຊື່ພື້ນບ້ານ:

Kor men (Laos)

ກໍ່ເໝັນ (Lao alphabetic)

Dẻ gai nam định (Vietnam)

FAMILY:

Fagaceae

Joeri S. Strijk (Alliance for Conservation Tree Genomics ACTG)
Karina Orozco & Amy Byrne (The Morton Arboretum)

ສະຖານະພາບຄວາມສ່ຽງ

EN ໃກ້ຈະສູນພັນ (Endangered).

ຄໍາອະທິບາຍທາງດ້ານພຶດສາດ

ຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່, ສູງ 15–30 ເມັດ., ລ່ວງຮອບລໍາຕົ້ນ ຕັ້ງແຕ່ 0.5 ເມັດ.

ເປືອກສີຂີ້ເທົ່າ, ເປັນເວີງໆ. ລໍາ-ກົງງໍາ ກ້ຽງ. ຕາຍອດນ້ອຍ, ຮູບໄຂ່, ເປັນເກັດຮູບໄຂ່, ປາຍມືນ, ມີຂົນໜາແຂ້ງສາມາດສັງເກດເຫັນດ້ວຍຕາເປົ່າ.

ໃບຕາກແຫ້ງໃສ່ຕົວຢ່າງຊະນິດທີ່ສະແດງຂອບໃບທັງໝົດ (ຂໍອະນຸຍາດຈາກ MNHN Paris).

ໃບ ເປັນຮູບຫອກ ແລະ ແຮວຫຼຽມ. ປາຍໃບເປັນຕິ່ງແຫຼມ ມີຈຸດອ່ຽງເຫັກໜ້ອຍ. ກົກໃບ ຮຽງສະຫຼັບ ຫຼື ຮຽວແຫຼມຄື ຫຼັມ. ຂະໜາດໃບ 9–14 × 2.5–3.7 ຊັງຕີເມັດ. ໜ້າໃບມີຂົນກະຈາຍທົ່ວ, ຫຼັງໃບມີລັກສະນະເປັນເກັດ. ຂອບໃບ ສ່ວນຫຼາຍຈະເປັນແຂ້ວເລື້ອຍ 1/4 ສ່ວນ ຂອງຂອບໃບ ຫຼື ເປັນແຂ້ວເຫຼື້ອຍທັງໝົດ. ເສັ້ນໃບດ້ານຂ້າງ ມີ 13–14 ຄູ່, ເປັນຕາໜ່າງເຊື່ອມຕໍ່ກັນສາມາດສັງເກດເຫັນໄດ້ເລັກໜ້ອຍໂດຍສາຍຕາເປົ່າ. ກ້ານໃບ ຍາວ 4–7 ມິນລິເມັດ, ສີຂຽງອ່ອນ, ລຽບກ້ຽງ.

ຕົວຢ່າງປະເພດແຫ້ງ (ມາລະຍາດ MNHN Paris).

ການກະຈາຍພັນ

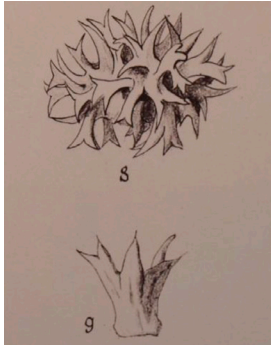

ກຳປູເຈຍ, ລາວ, ຫວຽດນາມ
ປ່າຝົນເຂດພູສູງເຂດລຸ່ມຕໍ່າ ລະດັບຄວາມສູງ 900–1000 ເມັດຈາກລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລ.

ເສດໝາກແກ່ (ຕາກໃຫ້ແຫ້ງ), ສະແດງໃຫ້ເຫັນຝາຈອກທີ່ມີກະດູກສັນຫຼັງ. (ຮູບພາບ © J.S. Strijk, www.asianfagaceae.com).

ກາບຫຸ້ມໝາກ (ຮູບຖ້ວຍ) ມັນເລັກໜ້ອຍ, ປຸ່ມໆ, ກວ້າງຕັ້ງແຕ່ 4 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ຍາວ 3.5 ຊັງຕີແມັດ, ພື້ນຜິວພາຍໃນນຸ້ມ, ພື້ນຜິວພາຍນອກມີຂົນ ບາງໆເລັກໜ້ອຍ. ທາງນອກເປັນໝາມແຫຼມແຂ້ງໜາ ແລະ ໜາແຕກອອກອ້ອມ. ກາບຫຸ້ມໝາກ (ຮູບຖ້ວຍ) ອາດລຽບບໍ່ມີໝາມ ແລະ ຖືກແທນໂດຍແຜ່ນເກັດທີ່ອັດແໜ້ນຈົນເກືອບເບິ່ງບໍ່ເຫັນ.

ພາບປະກອບດ້ານວິຊາການ (Camus, Chataigniers 1948).

ໝາກແຫ້ງເປືອກແຂງ, ມີຂົນອ່ອນໆ, ບໍ່ສະຫມາສະເໝີ, ແລະ ຮອຍແປວຖານ. (ຮູບພາບ © J.S. Strijk, www.asianfagaceae.com).

ໝາກ ຈະຢູ່ລຸ່ມນ້ອຍກວ່າ ກາບຫຸ້ມໝາກ, ຂ້ອນຂ້າງຈະສົມມາດ (ສະເໝີກັນ), ຂະໜາດ ຍາວ 1 ຊັງຕີແມັດ ແລະ ກວ້າງ 1.8 ຊັງຕີແມັດ. ລັກສະນະປາຍໝາກ ເປັນກະຈູກແຫຼມ, ລຽບນຽນ. ເກັດເປັນຮູບລັກສະນະກົມນຸນ, ເສັ້ນຜ່າສູນກາງແຕ່ 1-1.5 ຊັງຕີແມັດ.

● ຄຳແນະນຳໃນການເກັບໝາກ (ແກ່ນ) ສຳລັບກຳແນວພັນໃນເຮືອນຫ້າມ

ເມື່ອໝາກແກ່, ໃຫ້ເກັບແກ່ນໂດຍກົງຈາກຕົ້ນ ໂດຍການສັ່ນງ່າ ຫຼື ແມ້ນໂດຍໄມ້ສ້າວ. ເນື່ອງຈາກອັດຕາການຫງອກຂອງແກ່ນແມ່ນຈະຫຼຸດລົງໄວຫຼັງຈາກທີ່ຕົກລົງພື້ນດິນ ແລະ ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະຖືກທຳລາຍໂດຍສັດ ແລະ ແມງໄມ້ ດັ່ງນັ້ນຄວນເກັບໂດຍກົງຈາກຕົ້ນດີກວ່າເກັບຈາກພື້ນດິນ. ຖ້າແກ່ນບໍ່ມີຫຼາຍ, ກໍ່ສາມາດນຳເອົາຊໍໝາກ ແລະ ແກ່ນທີ່ຕົກຕາມພື້ນດິນມາໃຊ້ຂະຫຍາຍພັນຢູ່ເຮືອນຫ້າມໄດ້.

ບໍ່ຄວນປອກເປືອກໝາມ ຂອງໝາກ ແລະ ຊໍໝາກ (ບໍ່ເອົາສ່ວນທີ່ມີໝາມອອກເພື່ອໃຫ້ເຫັນແກ່ນທາງໃນ). ການປອກເປືອກເພື່ອໃຫ້ເຫັນແກ່ນທາງໃນຈະເຮັດໃຫ້ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຖືກທຳລາຍຈາກແມງໄມ້ ແລະ ແຫ້ງໃນລະຫວ່າງການຂົນສົ່ງ, ແລະ ການເກັບຮັກສາ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ການລະບຸຈັດຈຳແນກແນວພັນມີຄວາມຍຸ້ງຍາກ. ບໍ່ຄວນ ປອກເປືອກ ຊໍໝາກເພື່ອແຍກໝາກອອກມາເປັນແຕ່ລະໝາກ. ກຸ່ມ ຂອງຕົ້ນກໍ່ຊະນິດນີ້, ຈະອອກໝາກໃກ້ໆກັນສາມາດເກັບຕົວຢ່າງແກ່ນແນວພັນເປັນ ປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສາມາດເກັບຮວບຮວມໃນຖົງອັນດຽວກັນໄດ້.

ຫາກມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຄວນເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງດ້ານພູມສາດສຳລັບ ປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຕ່ລະຖົງທີ່ເກັບຈາກປະຊາກອນເຫຼົ່ານັ້ນຈະຕ້ອງລະບຸຂໍ້ມູນລະອຽດເຊັ່ນດຽວກັນ. ການເກັບກຳກ້ານນ້ອຍໆ ແລະ ໃບຈາກຕົ້ນທີ່ເກັບໝາກໃສ່ໃນຖົງທີ່ເກັບຕົວຢ່າງນຳຍິ່ງເປັນການດີ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການລະບຸຊະນິດ.

● ການອອກດອກ-ໝາກ

ອອກດອກ:
ລະຫວ່າງ ເດືອນ ມິຖຸນາ-ກັນຍາ.

ໝາກ:
ຫັນວາ-ເມສາ ຂອງປີທັດໄປ.

ການຂະຫຍາຍພັນ:
ໂດຍສັດກັດແທະ (ກະຫອກ, ໝູ, ໝູ່ນ້ອຍ?).

ຄວາມຕ້ອງການແສງ ຫຼື ຂໍ້ມູນທາງລະບົບນິເວດວິທະຍາ:
ຍັງຕ້ອງການຂໍ້ມູນຕື່ມ.

● ການນຳໃຊ້

 ຍັງບໍ່ມີຂໍ້ມູນ.

ຂໍ້ຄວາມນີ້ເປັນຂອງຜູ້ຂຽນ. ການແຜ່ພັນບາງສ່ວນ ຫຼື ທັງໝົດຂອງວຽກງານນີ້, ແລະ ການແປຂອງມັນຖືກຫ້າມໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກສະຖາບັນການພິມເຜີຍແຜ່.

ຂໍ້ມູນອອນລາຍ:
https://www.asianfagaceae.com/castanopsis/Castanopsis_namdinhensis/